

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ของทางราชการ
เทศบาลตำบลกุดเชียงหมี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เทศบาลตำบลกุดเชียงหมี อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ของทางราชการ
เทศบาลตำบลกุดเชียงหมี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. บทนำ

เทศบาลตำบลกุดเชียงหมี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล จึงตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าว และพร้อมส่งเสริมการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงและปัญหาขึ้นภายในหน่วยงาน จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและการประพฤติมิชอบภายในหน่วยงาน เพื่อเป็นกรอบในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน

๒. หลักการและวัตถุประสงค์

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้

๒.๑ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
๒. ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐตรวจสอบได้
๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใสเป็นธรรม
๔. เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

๒.๒ นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

๒.๓ กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ที่เกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้จะทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๒.๔ ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ภาครัฐ

๓. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เทศบาลตำบลกุดเชียงหมี ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการงาน การจดทะเบียนพาณิชย์ มาทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในป้องกัน และลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน(Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

๓.๑ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต การจดทะเบียนพาณิชย์ ของเทศบาลตำบลกุดเชียงหมี

๑.เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ ๔ ครั้งขึ้นไป ต่อปี
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปี
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปี
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปี
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสดังกล่าว (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒.ผลกระทบ (Impact)

ผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓.ระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ – ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ – ๑๔ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนน ขึ้นไป)

๓.๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการระบุนายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของการจดทะเบียนพาณิชย์ ซึ่งเป็นความเสี่ยงการทุจริต ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต โดยการค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (UnknownFactor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information)

การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตการจดทะเบียนพาณิชย์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
เทศบาลตำบลกุดเชียงหมี อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เทศบาลตำบลกุดเชียงหมี ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการงานการจดทะเบียนพาณิชย์ ซึ่งเป็นความเสี่ยงการทุจริต ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต มาทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในป้องกัน และการลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส ที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตได้ประเมินมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการ ควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับประเด็นด้านการพิจารณาอนุมัติอนุญาต เพื่อจะนำขั้นตอนของกระบวนการจดทะเบียนพาณิชย์ ที่เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับตั้งแต่ปานกลางขึ้นไป มาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเพื่อป้องกันและลดโอกาสการทุจริต

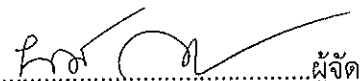
ระดับ	คำอธิบายการประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

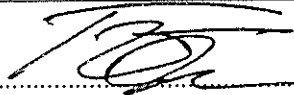
การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตการจดทะเบียนพาณิชย์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
เทศบาลตำบลกุดเชียงหมี อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ชื่อความเสี่ยง	ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
				Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
กระบวนการ การจดทะเบียน พาณิชย์	๑	การรับคำร้องในการจดทะเบียนพาณิชย์ กรณีการจดทะเบียนพาณิชย์ตั้งใหม่ การจดทะเบียนพาณิชย์เปลี่ยนแปลง การจดทะเบียนเลิก และการขอ ใบทะเบียนพาณิชย์กรณีสูญหาย	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ตรวจสอบคำร้อง และเรียกรับผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการ อำนวยความสะดวกในการรับคำร้อง และการ เร่งรัดในการดำเนินการในขั้นตอนการรับคำร้อง เพื่อออกใบอนุญาต ในแต่ละประเภท	๓	๓	๙	ปานกลาง
	๒	การตรวจสอบข้อมูลและข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการจดทะเบียนพาณิชย์ในแต่ละ ประเภท	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ตรวจสอบข้อมูลหรือ ข้อเท็จจริงของผู้ขอจดทะเบียนพาณิชย์ในแต่ละ ประเภท และเรียกรับผลประโยชน์ เพื่อแลกกับ การรับรองข้อมูลถูกต้องตามคำร้อง ขอจดทะเบียนพาณิชย์ ในแต่ละประเภท	๓	๓	๙	ปานกลาง
	๓	การเสนอคำร้อง เพื่อออกใบอนุญาต	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเรียกรับผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการการเสนอคำร้อง เพื่อออก ใบอนุญาตทะเบียนพาณิชย์ ในแต่ละประเภท	๓	๓	๙	ปานกลาง
	๔	การออกใบอนุญาต	ผู้มีอำนาจอนุญาตเรียกรับผลประโยชน์ เพื่อแลก กับการออกใบอนุญาตทะเบียนพาณิชย์ ในแต่ละ ประเภท	๓	๓	๙	ปานกลาง

การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตการจดทะเบียนพาณิชย์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
เทศบาลตำบลกุดเชียงหมี อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ชื่อกระบวนการ/โครงการ.....การจดทะเบียนพาณิชย์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เทศบาลตำบลกุดเชียงหมี อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร.....								
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	๑) การรับคำร้องในการจดทะเบียนพาณิชย์ในแต่ละกรณี ๒) การตรวจสอบข้อมูลกับการจดทะเบียนพาณิชย์ในแต่ละประเภท ๓) การเสนอคำร้องเพื่อออกใบอนุญาต ๔) การออกใบอนุญาต	๑) เจ้าหน้าที่ไม่ตรวจสอบคำร้องและเรียกผลประโยชน์เพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวกในการรับคำร้อง ๒) เจ้าหน้าที่ไม่ตรวจสอบข้อมูลหรือข้อเท็จจริง และเรียกผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการรับรองข้อมูลถูกต้องตามคำร้อง ๓) เจ้าหน้าที่ฯ เรียกผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการเสนอคำร้อง ๔) ผู้มีอำนาจอนุญาตออกใบอนุญาต เรียกผลประโยชน์เพื่อแลกกับการออกใบอนุญาต	ปานกลาง	- การให้บริการจดทะเบียนพาณิชย์ต้องมีขั้นตอน ระยะเวลา เอกสารที่ใช้ รวมทั้งอัตราค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตให้ประชาชนได้ทราบอย่างชัดเจน - กำชับให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการ ตามกฎ ระเบียบ ของทางราชการโดยเคร่งครัด - แจ้งให้ผู้มารับบริการ ร้องเรียนได้ โดยให้ผู้มารับบริการไม่ต้องระบุชื่อตนเองและให้ระบุว่ามีการจ่ายเงินบนให้เจ้าหน้าที่ผู้ใดเพื่อตอบแทนในการให้บริการหรือไม่	- จัดทำคู่มือการให้บริการจดทะเบียนพาณิชย์ ระยะเวลา ขั้นตอน เอกสารที่ใช้ รวมทั้งอัตราค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตให้ประชาชนได้ทราบอย่างชัดเจนป้องกันการทุจริต - หากมีการทุจริตจะถูกลงโทษ และดำเนินการทางวินัย อย่างเด็ดขาด - ให้เจ้าหน้าที่แจ้งแก่ผู้รับบริการ ว่าหากเจ้าหน้าที่เรียกเงินหรือทุจริตสามารถร้องเรียนได้ตามช่องทางที่หน่วยงานกำหนด	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ทุกครั้งที่มีการทุจริต ทุกครั้งที่มีการให้บริการ	ไม่ใช้งบประมาณ	งานกิจการทะเบียนพาณิชย์สำนักปลัดเทศบาล

(ลงชื่อ)..........ผู้จัดทำ
(นางสาวผุสดี กิระดิษฐ์โรจน์)
ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ

(ลงชื่อ)..........หัวหน้าผู้จัดทำ
(นายเชตชัย ทัพพอภิโชติ)
ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล